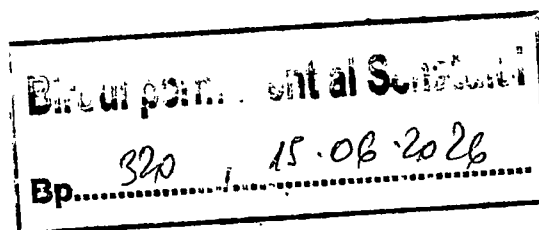

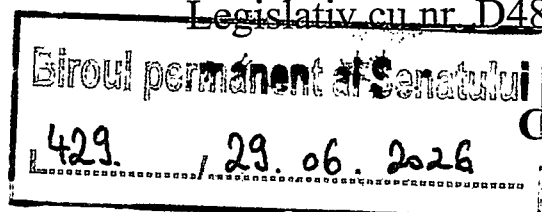
CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea
art. 163 alin. (5) din Legea nr. 134/2010 privind
Codul de procedură civilă**

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea art. 163 alin. (5) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (b320/21.05.2026), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/2509/26.05.2026 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D487/26.05.2026,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea art. 163 alin. (5) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit Expunerii de motive, intervenția legislativă preconizată este argumentată prin faptul că „Elementele de noutate ale reglementării propuse constau în recunoașterea expresă a faptului că procesul-verbal de citare, deși constituie un mijloc de probă valoros, nu trebuie să beneficieze de un statut probator privilegiat care să facă iluzorie posibilitatea de combatere a sa. Această recunoaștere se înscrie în tendința mai amplă de modernizare a dreptului procesual civil român, orientată către asigurarea efectivă a drepturilor procedurale ale părților, nu doar a unei garantări formale a acestora”.

2. Propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, iar, în aplicarea art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Analizând conținutul propunerii legislative, în ceea ce privește fondul reglementărilor preconizate, semnalăm că prin modalitatea de exprimare a intenției normative se instituie reguli insuficient conturate, contrare dispozițiilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care nu sunt de natură să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă, **fiind susceptibile să încalce prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție.**

Precizăm că, pentru a asigura legislației interne o cât mai bună înțelegere și implicit o aplicare corectă, este esențial ca redactarea acesteia să fie una de calitate. Referitor la acest aspect, menționăm că, potrivit art. 6 alin. (1) teza I din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *„Proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. [...]”*.

„Cu privire la aceste aspecte, Curtea Constituțională s-a pronunțat în mai multe rânduri¹, statuând că *„una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative”* și că *„respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative se constituie într-un veritabil criteriu de constituționalitate prin prisma aplicării art. 1 alin. (5) din Constituție”*.

Totodată, menționăm că, astfel cum a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale², Curtea a reținut că principiul legalității presupune existența unor norme de drept intern suficient de accesibile, precise și previzibile în aplicarea lor, conducând la caracterul de *lex certa* al normei. Legiuitorului îi revine obligația ca în actul de legiferare, indiferent de domeniul în care își exercită această competență constituțională, să dea dovadă de o atenție sporită în respectarea acestor cerințe, concretizate în claritatea, precizia și predictibilitatea legii³.

¹ A se vedea paragraful 35 din Decizia Curții Constituționale nr. 22/2016 care trimite la Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, Decizia nr. 17 din 21 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 30 ianuarie 2015, paragrafele 95 și 96.

² A se vedea, în acest sens, spre exemplu, Decizia nr. 193 din 6 aprilie 2022, paragraful 23, Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, sau Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012.

³ A se vedea Decizia nr. 845 din 18 noiembrie 2020, paragraful 92.

În acest sens, precizăm următoarele:

4.1. Semnalăm că **Expunerea de motive** nu respectă structura instrumentului de prezentare și motivare prevăzută la art. 31 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, deoarece nu sunt prezentate, printre altele, informații cu privire la **insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare**, la **impactul financiar asupra bugetului general consolidat**, la **impactul asupra sistemului juridic** și, în special, la compatibilitatea cu reglementările Uniunii Europene în materie, la determinarea exactă a acestora, la deciziile Curții de Justiție a Uniunii Europene și la alte documente relevante pentru transpunerea sau implementarea prevederilor legale respective, și nici cu privire la **consultările** derulate în vederea elaborării prezentei propuneri.

Analizând Expunerea de motive, constatăm că aceasta conține doar considerații cu caracter general pentru justificarea soluțiilor legislative preconizate, fără ca acestea să fie fundamentate pe studii, lucrări de cercetare sau evaluări statistice.

Atragem atenția asupra faptului că o fundamentare sumară nu asigură înțelegerea soluțiilor preconizate și, cu precădere, a scopului și a corectitudinii acestora în raport cu jurisprudența obligatorie a Curții Constituționale⁴ și a Curții de la Luxemburg.

4.2. Menționăm că soluția legislativă preconizată pentru **art. 163 alin. (5)** constă în fapt în înlocuirea din textul *de lege lata* a expresiei „*făcând dovada până la înscrierea în fals cu privire la faptele constatate*” cu expresia „*făcând dovada până la proba contrară cu privire la faptele constatate*”.

În actuala redactare, intervenția de modificare preconizată contravine dispozițiilor art. 61 alin. (1)⁵ și (2)⁶ din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, deoarece afectează concepția generală și caracterul unitar al Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și

⁴ Cu privire la problematica lipsei de fundamentare temeinică a actelor normative, Curtea Constituțională a reținut în Decizia nr. 139/2019 că „În lipsa motivării, în sensul arătat, a legii adoptate, nu se poate cunoaște rațiunea legiuitorului, esențială pentru înțelegerea, interpretarea și aplicarea acesteia. (...) Caracterul sumar al instrumentului de prezentare și motivare, precum și lipsa de fundamentare temeinică a actelor normative au fost sancționate de Curtea Constituțională în jurisprudența sa, în raport cu aceleași exigențe de claritate, predictibilitate a legii și securitate a raporturilor juridice impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție, cu invocarea deopotrivă a normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative”.

⁵ „(1) Modificarea sau completarea unui act normativ este admisă numai dacă nu se afectează concepția generală ori caracterul unitar al aceluși act sau dacă nu privește întreaga ori cea mai mare parte a reglementării în cauză; în caz contrar actul se înlocuiește cu o nouă reglementare, urmând să fie în întregime abrogat”.

⁶ „(2) Prevederile modificate sau care completează actul normativ trebuie să se integreze armonios în actul supus modificării ori completării, asigurându-se unitatea de stil și de terminologie, precum și succesiunea normală a articolelor”.

completările ulterioare și, totodată, nu se integrează armonios în actul supus modificării.

În acest sens, precizăm că soluția legislativă preconizată pentru **art. 163 alin. (5)** nu se corelează cu textul *de lege lata* al art. 164 alin. (4) din actul normativ asupra căruia se intervine, care stabilește că **„(4) Mențiunile din procesul-verbal privitoare la faptele constatate personal de cel care l-a întocmit nu pot fi combătute decât prin procedura înscrierii în fals”**.

Cu privire la prezumția legală relativă referitoare la comunicarea citației, în jurisprudența⁷ Curții Constituționale s-a reținut că **„noua reglementare referitoare la procedura de citare prin depunerea citației în cutia poștală ori prin afișare din Codul de procedură civilă (...) contribuie la protejarea dreptului persoanei la respectarea vieții private, de vreme ce documentul afișat nu-l mai reprezintă însăși citația, ci o înștiințare care cuprinde elemente suficiente de identificare a destinatarului, a celui care a făcut înștiințarea, a dosarului la care se referă actul procedural, a locului de unde și a datei până la care poate fi ridicată citația, precum și mențiunea referitoare la consecințele procedurale ale neprezentării pentru comunicare. Înștiințarea completată de agentul procedural are valoare de act autentic cu privire la situațiile verificate și atestate nemijlocit de către agent. De asemenea, asupra împrejurărilor care au determinat citarea prin depunerea citației în cutia poștală ori prin afișarea înștiințării, agentul procedural va întocmi un proces-verbal care face dovada până la înscrierea în fals cu privire la cele constatate. Astfel, reglementarea contribuie la consolidarea prezumției legale relative referitoare la comunicarea citației”**.

Totodată, în Decizia nr. 365 din 28 mai 2019⁸, Curtea a reținut că **„Potrivit art. 163 alin. (5) și art. 164 alin. (4) coroborate cu art. 269 și 270 din Codul de procedură civilă, procesul-verbal întocmit de agent referitor la împrejurările care au determinat citarea prin depunerea citației în cutia poștală ori prin afișarea înștiințării are valoare de act autentic cu privire la situațiile verificate și atestate nemijlocit de către acesta și face dovada până la înscrierea în fals cu privire la cele constatate. (...) Dacă persoanele menționate lipsesc sau dacă, deși prezente, refuză să primească actul, agentul va lăsa citația în cutia poștală sau va afișa înștiințarea prevăzută de art. 163, cu toate**

⁷ În acest sens, a se vedea Decizia nr. 795/2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 44 din 20 ianuarie 2016, paragraful 15.

⁸ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 710 din 29 august 2019, paragrafele 21 și 22.

consecințele prevăzute de acest text de lege [art. 163 alin. (6) - (9) din același cod]”.

Prin urmare, Curtea a reținut că, „în toate cazurile de refuz de primire sau de lipsă a destinatarului/altor persoane care pot primi corespondența, legiuitorul a reglementat posibilitatea afișării unei înștiințări a părții despre posibilitatea de a-și ridica personal citația, sub sancțiunea operării prezumției relative de comunicare, dacă destinatarul nu și-a ridicat actul de la instanța emitentă sau de la primărie, în termenul prescris de lege. Așa cum a statuat Curtea Constituțională în jurisprudența sa⁹, în aceste cazuri, **afișarea are în vedere «o situație cu caracter de excepție și urmărește să prevină și să limiteze eventualele abuzuri în exercitarea drepturilor procesuale, de natură să determine tergiversarea soluționării cauzei, pe calea menținerii cu rea-credință a unei permanente lipse de procedură»**”.

*

* *

Ca urmare a celor de mai sus, este necesar ca propunerea legislativă să fie reconsiderată în totalitate, atât din punctul de vedere al configurării soluțiilor legislative preconizate, care trebuie să fie în concordanță cu dispozițiile legale în vigoare, cât și din punctul de vedere al exprimării soluțiilor, în acord cu exigențele de tehnică legislativă, în mod clar și precis, fără echivoc.

PRESEDINTE

Florin IORDACHE

București
Nr. 572/12.06.2026

⁹ A se vedea Decizia nr. 108 din 2 aprilie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 367 din 31 mai 2002.